Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома,
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советаи Министрий Советаи орган
(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деза ЕРА, 1 февраль, 1973 шу № 14 (5277). Мах 2 кеп.

ЛАКХЪЕ КЪАХЬЕГАМА ОВСАРЛЕ

ИйслагIча пятилетка кхоалагIа шу бIубенна дIадолладаьд Нохч-ГIалгIай республика промышленносто дукхачча предприятеи коллективаша, «1973 шера халкъбоахама план толамца кхоачашъяра промышленносто, гIишлошъча, транспорта болхлоца Ерригсоюзни социалистически яхь йоаржаяра» хьакъехьара КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК социм чIоагIа раьза хинна хьан а лаьца денкхий социалистически денхараш тIаийдад цар уих шера. Планан соагIа арахецаш лерхIача продукцех ерригга хIана яц аьнна къахьегама овсарле пакхъар чотах арахецаш езаш я.

Къахьегама овсарле лакхъара болх къаьстта дика вIашIтехьбаьнкхаб вай мехка хьалха латтача предприятешта юкъе а яха юбилейни Знак яьнкхача Грозненски «Электроприбор» завода коллективо. ДIадахача юбилейни шера къахьегама овсарле 12 процент лакхIир цо 1971 шера хинначул. Цун керттера бахьан да предприяте коллективо шиъ резервеех бизза пайда эцар. Шу долалуча хама белгалъяьха организационно-техническин къахьегам Iилман ларда тIа вIашIтехьбанкхарин мероприятеш бизза чанкйоах, Iнженерийн-техническин кардагIийнаграш сиха производствена юкъехкхуь, рационализаторийн новаторийн балха денна терно а еш цар кийчаьнча кердадарех производство пайда иибу.

Болхлой квалификаци лакхъара, оборудованех, проектни мощностех пайда эцара, продукци арахецара технологически процессаш эргалхара, бонкха теркам тIабохийт. Цудухьа цахадаш тоалуш латт цун производственни технико-экономически хьокхамаш.

Къахьегама овсарле лакхъара болх иштта кхоачашъяра вIашIтехьбаьнкхаб «Грознефтехимзаводы» объединене предприятешта, «Пищемаш» заводе, Электромеханически заводе, «Терек» фирме, кхьача предприятешка. Цар массане а 1971 шерарчул ньхьегама овсарле дикка лакхIир.

ЦIьабIьнца, республикагера цкъайолча предприятешта биэша пайда иицабац производственни мощностех, къахьегама овсарле лакхъара тIаэрзаяь йолча шолг резервеех. Цудухьа ерригга республикина хьайицача ньхьегама овсарле лакхъяра юбилейни шера план 96,2 процент мара кхрачашъяьяц. Из бахьан долаш республика промышленносто дIаьхенна дIа"ца луш йисаь миллионаш сомий маьхха лоархIаме продукци.

Къахьегама овсарле лакхъара балхза е йоагIгIача тайпара йоазхо ец Ермоловски ДОК-е, Грозненски аьшибетона конструкцеш заводе, швейно-производственни объединене, нога гIирс бечча фаберике, Ацетонови заводе, кхьича предприятешка. Пятилетка хьанхарча шера хинначул а дикна лехIир цар къахьегама овсарле дIадахача юбилейни шера. Царех цхьанне а кхоачашъяьнзар товарни продукци арахецаран цунна реализаци яра шера план.

Дукхача ханна денз производственни мощносташ караерзаяь ца йоалаш хьайоагIа Шаьлярча шенар доаькхача завода, Назрановски трикотажни фабрика, гIишлой материалийн гIишлой индустрен Аргунски комбината коллективаш. Цар бехнагIа а шера шера дукха зе хул паччахьалкхенна. ДIахо иштта кхъхьага яиш йоазцилга нхета а даь, цIенхаштта тоабе беза цар шиъ болх, бизза болх байта беза ерригга мрцнооташа, оборудованега, нахага.

Къахьегама овсарле лакхъара болх нхетамца вIашIтехьбанкхара денна терко е еза предприятей нулгахоша, партийни профсоюзни организацеша. Къахьегам Iилман ларда тIа вIашIтехьбанкхара йолча планаш тIа белгалъяьха мероприятеш йиллача ханна чакхъяха еза.

Къахьегама овсарле лакхъара бонкха лоархIам болаш бе рационализаторашца, изобретателашца беш бола творчески болх. Цунна тешал ду IIадахача шера промышленносте техническин прогресс ечча цар еинкача 12 эзар гарга йолча рационализаторски предложенеш изобретенеи 11 миллион сом пайда бан хилар. Цудухьа царна кардагIийнаграш тIехьа а ца тетташ сиха производствена юкъехкхаьха деза.

Хlара предприяте коллективца кхоачашданза дарггоацаш денхар да къахьегама овсарле цахаддаш лакхъелга, Iилманеи техниканеи кардагIийнаграш сихарIа" производствена юкъенхкъхьилга, технологически процессаш эргайохаш товеларг.

Къахьегама овсарле лакхъара бонкха лоархIам болаш гIулакх да халачча балхашта автоматизации механизации иц, оборудованега, участкага, цехага проектни мощностех болх байтар, болхлой квалификаци цахаддаш лакхъяр, материально-технически Iалашо елга цIенхаштта тоадар. Цу гIулакхашка хьажа денхарийла ба предприятей кулгалхой, инженерно-технически болхлой. Рационализаторскин изобретательскин балха дукхагIа юкъеза беза болхлой, производствена юкъенхкъхьа еза НОТ-а планаш.

Къахьегама" овсарле лакхъара чIоагIа Iатиъ болхлошта дика хьалаш Iалаш ца дар, ораэхецача продукцена юкъе брак ийибъялийтар, кийча продукци шиъ ханнахьа дIа ца яхьийтар. Цу гIулакхий денна терно е еза промышленни предприятей кулгалхоша, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша.

ИйслагIча пятилетка лоархIамегIарча кхоалагIча шера цхьанкха предприяти хилийта йиш иц къахьегама овсарле лакхъара задани кхоачаш ца еш.

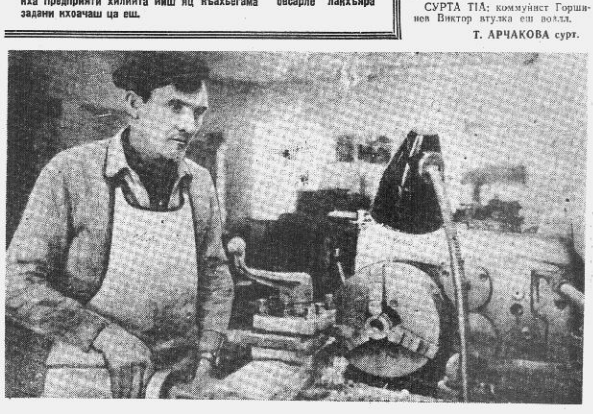

Карабулакски химически реагенташ ораэхецача заводе чIоагIа лоархIаш сийлеш ва слесарь Храмов Петр. Хьанзар къахьегара, нахана безамен Iымерзеи хилира дашнаш цун сий. Цунна дика йовз завода технологически режим, цудухьа моллагIа кхоачамбозцар пийделча сиха дIадоьжех но из. Цунухьа оал цунах цунна болх беча нахе технологически оборудование «лор» аьзе.

Шиъ балха опыт дIа а луш духха къона специалисташ хьажхечамбозцар пийделча сиха дIадоьжех но из. Цунухьа оал цунах цунна болх беча нахе технологически оборудование «лор» аьзе.

Шиъ балха опыт дIа а луш духха къона специалисташ хьажхечаьбц цо. ХIанз уж а шоай хьехархо санна балха тIа хьалха латташ ба. Царех доккхал ду цо.

СУРТА ТIА: болх беш ва слесарь П. Храмов.

И. ПЛИЕВА сурт.

ЯХЬЕ А БАЬННА

20 феврале ерриг юртбоахама техника тоаьл яккха декхар тIаийдад Грозненски района № 2 йолча бIаьдаларий-шурий совхоза механизатораша. Из кхоачашдара шоайла яхье баьнна хьинаре къахьегаш ба уж. Трактораш, кхыйола юртбоахама техника тоаеш боаьхк мастерской болхлой, механизатораш. Ерриг балха опыти говзали оарцагIъяькхий цар техника дикагIен «- сихагIен тоаьл яккхара.

Хаиниахь юртбоахама техника тоаьл яккхарг тийна да бIаьстн кхаишкара балхаш толамца чакхдахар. Цудухьа хIанз эгарга лоархIамегIча декхарех цаI лоархI цох.

Юртбоахама техника тоаьра болх боагIгIача тайпара вIашIтехьбаьккхаб. Де дезача бIаьхий график оттаьй. Йоккха опыти лаьха говзали йолча нахах лаьрхIа вIашагIеллача отрада тIадехкад ремонтни балхаш.

Техника тоаьра яьржача социалистически яхье хьалъле делаю коммунистически къаьхьага ударникаша Хамзатов Хаджие, Кожухарь Михаила, Одаев Ладе, Строгалов Алексея, кхычар. Майача наха а кхалиаха а хьокхам телаш къахьег токаралла болх беш йолча Салиева Аймане. Цхьа болх а беш нормаш тIехкоачашъяь Аймане.

Балхацара гIулакх кхы а дикагIа тоадир цо 1973 шера ялати лаьттанцара йолла кхыйола продукташи дукхагIа яхари кийчъяри духьа Ерригсоюзни социалистически яхь йоаржаяраз бола соцам арабаьнначуя тIехьагIа.

— Аз болх бер керда универсальни станок я. Дукха ха эи ма ена. Техника тоаьра эша керда чоалхане оатхалан хьае йиш я, болх бе атта да, — йоаз Салиева Аймане. Керда оатхалаш хьаль Iац Аймани. Но цкъа болх бьь оатхалаш хоаметтаттаьлара операци а кхоачашъю шиъ универсальни станока тIа. Цу гIулакхо атчан средствеи кхоийт совхозоага.

Массеи ди кхаьла 10 комбайн, 10 сеялка, 12 нух, 16 культиватор, 8 трактор тоаьл бIаьнна мастерске боаьлхой, механизаторш. 20 февраль тIакхачалехьа ерриг техника тоаьл яккха могарга царна.

В. ШОВХАЛБИЕВ.

БУТТ ДИКА ЧАКХБАЬККХАР

Пятилетка лоархIамегIа о ча кхоалагIча шера план хиназ хьалха кхоачашъяра дожехий социалистически денхараш тIаийдад Грозненски «Индпошив» фабрика коллективо. Уж толамца кхоачашдара шерга социалистически яхь йоаржаньй фабрика цехий тIамаш тегараша. Цу яхье хьалха латтарех и Аганесин Алексей Григорьевич керте латтача № 31 йолча ателье коллектив. Товарни продукци арахецара январь бетта план хиназ кхо ди хьалха кхоачашъяьй цо. Планал соагIа по кхоачашдаь наьха заказаш бIаьш сомий маьхха аз.

И. КУЛЕБЯКИНА,
Грозненски «Индпошив» фабрика планови отдела начальник.

Деррига низаш оарцагIдаьхад Грозненски района ЦьоолагIча мая цIерагIча колхоза механизаторашен ремонтникашен техника юрта боахама инвентари хиннаьа ремонт яра.

ДIадахача шера янъагIча кварталс техникага ремонт яра график тIехкхоачашйир колхозхоша.

Ухх шера ремонтникаша дош лелнад февраль 15-гIа ди хьатIакхоачаш бIаьстан кхаишкара болхаш де деза ерриг техникен инвентари тоаьл яккха.

Шозан тIайна деккарш толамца кхоачашдаьа оасре къаьхьег ремонтникаша уях деношка.

Царех ад тоаьрни цеие хьалъле делаю токарь Горшинев Виктор. Токарал бIаьл беш ше дашхкача 15 шера дика опыт Iоаьйл Горшинева.

Дукха къахьег ремонтникаша эпаш йоаьа оатхалан йохаметтаттаьара. Цу гIулакха доккха дакъа доаз коммунисте Горшинев Виктора. Моалхаеи халеи оатхалаш хьае а йохаметтаттаьа а тIадаьул Горшинева.

СУРТА ТIА: коммунист Горшинев Виктор втулка еш волгл.

Т. АРЧАКОВА сурт.

ХАОТТАМИ ГУРАХЬА ДИЙНА ЯЛАТАШИ

1972 шерара ахкеи гуйреи нагазь ца хуча тайпара йоьхьал йолаш хилар. Алхха июля августи бетташка 20 гарга дл эера йоькъал йолаш. Аьхи хинна йолчаи доацца хиниика мара хиннаяь. Хьаьта духхагIойлечмоттигашка йолчаи вIалла хинна а яц.

Аьхий гурахьи лоалламбоаьш доагIаш ца дегIаьна дувзаделна тоагIга доккъаделар лаьтта. Хlара республика дуккхача районашкарча хий иц дехкача лаьттанца яц дIайийлача хIамашта метр кIоарга эцаш йола тIоалаш. Цу гIулакха къаьстта воча хьал тIа да Грозненски, Надтеречни, Наурски районаш а Шелковской района къьлбаседьлъарча дакъа тIара а кхаш.

Цудухьа хIанз ерригача республика юрта боахома къаьстамхой лоархIамегIарча декхарех цаI да лаьттанна тIоадал Iоас оарцагIбоьлар.

ДIайийна культураш дика тIаяйлйтара бIаьстна юкъе кIоад гектара тIа метр сомача тIоаяя

ПЯТИЛЕТКА БОАХА КЪАХЬЕГАМА ГІА

(Йистеоалзар. Доладур 1-ча оагІо тІа).

эзар тонн. ГанарйІ даьТта — 2,8 миллион тонн, сахьатан — 44,2 миллион, нигале пхьегІан — 31 миллион тонн маьха, холодильникан — 472 эзар, мебель — 276 миллион сома маьха.

Промышленносто балха тІа, боах СССР ЦСУ хоьмо, дукхха кхоачамбоаларан а хиннад. Промышленносто цхьаьолча доакъошка планагІа лаьцхіа хиннача бовзаяр. ТІаккхаьна — продукцин лаккхьяьй къаьгаргга оосарле. Цхьаьолча предприятеша кхоачашъяьш продукцена реализацин яран ваханан яран, оттаьн хинна задавеш. Массанаьзъа а Іьашдеш дан дицнина тайпара ассортимент йолаш диканан изделеш эоахецигга. Дукхахча предприятеша хІинца а бовза йолаш дицнина продукцин дІахо дукхагІа археъара йолча резервеех, кхоачамбоазарш да производственни мощносте, балха хенах, балаьнна пайда эзара даьхье. Кхоа боаб бе йолаялийтача дукхахча объекташка мел юо продукцин хьажа, хьажара дІабода , маь лохбара, къаьстача оосарле дакъаьга проектин боарамга кхачаде.

ДІадахача шера юрта боахама геттара ьаттуз боанан пийселлар хаотта мА хьалха. Лоь доаданн Іа пийла дари мехка дукхха районаш чу а доанан чоагІа йоазъал гІулаккхенан йин хиллитар ьаттуз боанан пийсиенача хаоттама хьалха дац ье дайле. Колхозхойн совхозхой болхлойн къаьгаргам дика вІаштіехьбаьккха хиларо а хІаьта ишгта городашка бахача наха хьинаре новкъостад дорО а йиш хилийтар халача кхалашка кІезнагІга дойташ ялаташ чуэда.

ДІадахача шера дакъеха ялат 168 миллион тонн хилар. вешта ьаьча барзкІлагІча пятилетке шераш ю южьера лаьрхІача даьккхачул кІезнига дукхагІа. Дуга 1,6 миллион тонн, е 1971 шерачул 15 процент дукхагІа даьккхар.

Дика хьунъе а лаь чуийар ялат мехка малхбалеьча. Казахстане деррига чулена ялат 29 миллион тонн хилар. ХьалхагІа пІаккха а даьлхаьдан республике кхаьа ялат. Сибирь, Урал а боахамашка 39,5 миллион тонн ялат гуддаьл. Ялат даккхара гІулакха дожкий толамаш даьлхад Алтайски края, Омски, Новосибирски, Кургански, Томенски областий боахамашка. Ялаташ во хьукъаьдьдаш РСФСР, Украина дукхагІа кхьа областашкен ве- ресиоонаш республикашкен, Белоруссе, Молдавье. Прибалтика республикаш, Закавказье, Средни Азе колхозашен совхозашен. Цо йиш хилийтар мехка Европейски даьлха тІера керттера ялата районашка ча гуддеш диса ялаташ дика хоъаметтаотде.

Соазка мохк бІарчча хьайІа- та пачхьалкхено нйца ялат 60 миллион тонн хилар.

Мехка колхозашен совхозашна бІьастан ьхье дуча фуда Іа- лоцъьнь я. ХьаЬбаргга бекна фуч хьоастабаьб, цхьаБаккъа. 1971 шерачул кІезнагІга.

Соазка 7,3 миллион тонн боамбе-бегал баьккхар мехко. Кыл- лагІа ДІадахача деррига пи- рашкарчул эттара дукхагІа гулбаь бомбина ва из.

Ерриге чуена коьртолашш гулбаь бацдаларашш цуьл хьалагІа ДІадахача шераЬрул кІезнагІга в 1966 — 1970 шерашка хІара шера юкъера даьрхІача гуддаьл Кезнагіга а хилар. Пи- чхьалкхеп ресурсонаш хьаьчу- кьалхай 11,1 миллион тонн коарголашш 11,2 миллион тонн бьаьнаьрашш, хІаьта уж 1971 шера пачхьалкхлеюо яйнарий боарамге хул.

Даьхьаьмий ергІачча категоремкара пачхьалкхлеюо вйца хьайбай продукташ ухь боарамге хинаьр: доахаюн коа тІера оалаьзаш дийна даьлна долеш эзача — 15 миллион тонн, цІена дух лаьрхІача — 9,7 миллион тонн, шурз— 43,4 миллион тонн, фуаш — 24,3 миллиард. Доацца, коа тІера оалхазэраш, фуаш эзара халъха боахама план тІехьхоачашъяьш. Кхоачашъяьша йисай шуура эзара план.

1972 шера колхозашта хьатІа- ена ерриге доход 22 миллиард сом гаргга хилар. Из 1971 шерачул кІезнига лоазгІа а цъьбйаь- ьаьш, цуьл хьалагІа 1966 — 1970 шерашкарчул 8 процент лаьхгаІа а хул.

ДІахо йиззана боахама расчета тІа боахан хьалхяй совхозаш- ташлей бистебенъяча объекташ- ка ГІишлой-монтажник балхан дарца планш пайда бара планш.

ГІишлойчеъара къаьъсаьма оосарле 5,4 процент лаьхьенай. ГІишлой-монтажник балхан дарца бода мах 0,9 процент лоьбьь. Пайда 15 процент дукхагІа хиннаб

Халъха боахаме боах бен боаб болхлойн гІулаккхера пахи шера юкъера лаьрхІача 95,2 миллион сагага йа а къьаьа, шера 2,4 миллион сом а 2,6 процент миллион сом а 2,6 процент дукхагІа хиннаб. Колхозни общественни боахаме шера юкъера лаьрхІа- на боах бен боаб колхозхоЗ 16 миллион сом гаргга хиннаб.

ДІаьхача шерашка а саьна, болх бу.улгболаш мел бохча на- ха бе боах хилийтаб мехка. ЦъььлдоЬча доаьлхаьнен райо- наашен болхлой да тоъаш хин- наб.

1972 шера алапеш лаьхадь ло- рошта, хьедархонта, деша даха та йоаьнеь берий уьрождешкара уа воспитателата, юкъера спе- циальни дешара заведенешкоча. профессионално - технически обеазоване дешара заведенеш- карча преподавателата, просве- щение учреждений цъььбочча къьаьа болхлоотгІа, хІаьта ишгта Іиъмаи стенень йолаш бохча, дакъера деша заведенешкара гІирсаш ъьадаьа.

Массе меттера хьатІадоагІача аъчан тоъат юрта боазаме дІаь- хийта капитальни вложенеш 93,8 миллиард сом хиллар, цу дакъе паччахьлеюо эйнйтгаан — 81,3 миллиард сом. 1971 шерача пийсйчча ерриге капитальни вло- женеш, цу дакъе паччахьлеюн яран а, 7 процент дукхагІа хин- наб.

ГІишлой-монтажник организа- цеш дІахо планированеи экономически стимулировзнеи, кердача система тІа йоаьаш дьаьлхаЙ. Кердача систематера болх бан5 халъха боахамерча подряани балхай ерригача объемах 20 процент соазІа яр шоЙ низацин кхоач- ашъяьш 564 гІишлой-монтажник тресто, цІенош деча комбинато, кхьча организацеша. Боахам ле- лабара кердача халъхача болх бен йолчу организацеп яхоа- ташлей бистебенъяча объекташ- ка ГІишлой-монтажник балхан да- ра планш пайда бара планш.

ГІишлоьчеъара къаьъсаьма оосарле 5,4 процент лаьхьенай. ГІишлой-монтажник балхан дарца бода мах 0,9 процент лоьбьь. Пайда 15 процент дукхагІа хиннаб

Халъха боахаме боах бен боаб болхлойн гІулаккхера пахи шера юкъера лаьрхІача 95,2 миллион сагага йа а къьаьа, шера 2,4 миллион сом а 2,6 процент миллион сом а 2,6 процент дукхагІа хиннаб. Колхозни общественни боахаме шера юкъера лаьрхІа- на боах бен боаб колхозхоЗ 16 миллион сом гаргга хиннаб.

ДІаьхача шерашка а саьна, болх бу.улгболаш мел бохча на- ха бе боах хилийтаб мехка. ЦъььлдоЬча доаьлхаьнен райо- наашен болхлой да тоъаш хин- наб.

1972 шера алапеш лаьхадь ло- рошта, хьедархонта, деша даха та йоаьнеь берий уьрождешкара уа воспитателата, юкъера спе- циальни дешара заведенешкоча. профессионално - технически обеазоване дешара заведенеш- карча преподавателата, просве- щение учреждений цъььбочча къьаьа болхлоотгІа, хІаьта ишгта Іиъмаи стенень йолаш бохча, дакъера деша заведенешкара гІирсаш ъьадаьа.

Массе меттера хьатІадоагІача аъчан тоъат юрта боазаме дІаь- хийта капитальни вложенеш 93,8 миллиард сом хиллар, цу дакъе паччахьлеюо эйнйтгаан — 81,3 миллиард сом. 1971 шерача пийсйчча ерриге капитальни вло- женеш, цу дакъе паччахьлеюн яран а, 7 процент дукхагІа хин- наб.

ГІишлой-монтажник организа- цеш дІахо планированеи экономи- чески

ФЕРМЕРА ПАРТИЙНИ ГРУППА

«1972 — 1973 гг. ш. ӏан замлахь хьайбай продукташ йоахьлеги кийчъалера алсамдаккхар дуьйна Ерригсоюзни социалистически республикин Союз ВЦПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС социан кхоччашбира нисъеш оарцаглӏаьхьа кхъехеташ ба Урус-Мартана районера Минчурина цӏерагӏера совхозан хьайбай деладеран. Соаьхи дожкийн толамаш дахьача совхозо кхъьхьаьнаш хоцца юбилейни Сийлен премота ойлаш цуьл совгӏа совхозера я КПСС Нохч-Гӏалгӏай обкома, Нохч-Гӏалгӏай АССР Министрий Совета, облсовпрофа Цӏе байраех а.

Цу тайпара совгӏаташ даллаш дика толамаш дахьача совхозо коллективна юкъе ондагӏа дола дакъа лаьцараш хьайбаьн деладеран ба. Дукха тӏехьхочашийр цар юбилейни цӏерагера планин социалистически - декхараш. Шура яккхара план тӏехьхочашъеш хьобоагӏа уж январе а. Соаьха уьш хаттара дилларча молодцов дӏалуш хинначуьл 40—45 процент дуккагӏа шура дӏалу хьайбаьн деладераша уьш цера.

Хьайбаьн деладераша юкъе латтача яьше хьалха я коммуниста Цуцоев Рязвана кулгалдер МТФ шоллагӏча отделене коллектив. Цу ферма боаьлхуна дика кхъьхьаьгар партийн группах тийна да йоаьх совхозан партнерс. Из да а да нитта, коллективна дог да 6 сагах датта партгруппа. Цунна кулгалдеш ва искусственни осеменене техник Долтиев Сурхо. Бригадира Долтиевал совгӏа партгруппана юкъеболагӏа доаркаш Алуева, Курсаева, Долтиева, учетчица Цуьхаева, Вокхарна хьокхам телаш дика кхъьхьаьгаш я царех хӏаъаьр.

Коммунисташ болча доарканата юкъе овсарегӏа кхъьхьаьгаш я Алуева Тамара. Соаьха хӏара 1ааттагара 2744 килограмм шура яьккар цо, планагӏа яккха декхарйӏа хиннар 1900 килограмм мара ца хиннача. Хӏаьта уьш шера январь беттера ерригача ферме кхъьхьаьга хьаьрхӏача, яокх доаркана хӏара дийнаъь 7 килограмм шура йоаькхача, цо 9 килограмм шура йоаькхар ше беттача хӏара 1ааттагара.

КПСС член йолча Алуевас а дертгруппера кхъехеташ членашна а шолаш дика кхъьхьаьгаш совгӏа нах я оарцаглӏоаь дикагӏа толамаш дахе. Шоай декхараш тесна деладераша, производственни дисциплина, техникагера тӏебаьлье дӏаболлаш коммунисташ бола доаркаш.

Цкъа Тамарена а цун новкъосташа я деделар Итаева Кусен Цуьхаева Курманн болх дела бен киллар. Хьехам бир, дӏахьехкар царга болх бержатегӏа хьорбалор ягийта ше беза. Хӏаьта вокхар дикача оагӏеорах хийцар шоай ремала.

Цкъабакъда бехк баккхарах, яьхар дарах, пайда ца хулаш моттигаш а нийсъу. Тӏакхха берриша хьайбаьн деладераш хьаьгӏа а биба собранаш ю кхъехьасташа. Цига массанна а хьалдакха яьх хетийтар кхъмальаш ду болх тесса лелабечарца. Хӏаьта цар тӏулаьх тоаде - доа ду, дуккагӏа дакъе из кхочаш а ду. Цар шоай тӏулаьхаш тоадева новъосташ деш хуьл дикагӏйола доаркаш, коммунисташ.

Партийни группера тӏера тӏера член цӏьяца партийни поручени йолаш хуьл. Хӏаьта уж баккха бехк боацаш кхочаш а ю цар. Масара, КПСС член йола доаркаш Долтаева Хамамату агитатор я. Ше ева беседашка цо йийпар: «Советски Социалистически Республикан Союзан 50 шу дизнарах» вола Л. И. Брежнева доклад, коммунисташа боаллоита юкъе яьх йоаркаярах партен партчаьлхьенон бах соцан, вай республикана Октябрьски революцин «Хьалхе доттагӏалера» орденаш алярах.

Социалистически декхараш тӏайна кхъьхьаьгаш хьайбаьн деладераша юкъе лаьккаӏа декхараш тӏайдиларш коммунисташ ба. Лаьхе вай йийпаъь Цуьхаева Тамаре хьалхарча ах шера хӏара 1ааттагара 1350 килограмм шура яьккха яьхьаӏаь, план 1000 килограмм йолча. Цунна гӏортташ декхараш тӏайдаьлла Долтиевас, Курсаевас, кхычар.

Бӏубенна аьа йийш я Мичурина цӏерагӏа совхозо хьайбаьнаш деранна пятилетка кхоалагӏа шу а кхъьхьаьгаш хьинарга болгалдоаккхаргдинар.

А. КУИМОВ.

КЕРДАЧА КОТАЛОНАШКА

«ГРОЗНЕФТЕХИМЗАВОДЫ» ОБЪЕДИНЕНЕ ПРЕДПРИЯТЕЙ КОЛЛЕКТИВАША 1973 ШЕРА ТӀАИЙЦА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ

КПСС XXIV съезда историчесна решенеши Советски Социалистическа Республикай Союз ӏаьшагӏьелла 50 шу дизнера сийна тӏаийца социалистически декхараши кхочаш а деш, Грозненера мекадаьтта чакхдоахкарца, мехдаьлта хенийкана толамца кхоачашийр 1972 шера план.

«Грозснефтехимзаводы» объединени ерриге хьайбаьча товарни продукцеца реализаци яра шера план ханал хьалха, 27 декабре, кхоачашъеш. Планагӏа лаьрхӏачул совгӏа паччаьлхьенона баь пайда 1,3 миллион сом да, хӏаьта пятилетка шин шера баьр — 5 миллион совгӏа сом.

Арахеца продукци духгагӏа хиннйтарах, кхъчьегаш бола нах кӏезнгбарах, шеннехи экспериментан производственна юкъехьарах къхьегама овсарле 1970 шера хиннячул 18,7 процент лаьхьелар. Тӏа мел кхийта продукци хьахиннай кхъьхьегама овсарле лаьхьӏа яра чотах. Хьалха боахама пилкал совгӏа дӏаяьхьийтай бӏаьш заараш тоннаш мехдаьлта продукташ, заарш тоннаш мехдаьлттахимически синтеза продукташ.

Пятилетка кхоалагӏа шу Коммунистически партен советски халкъон кертгерчарех лоарлӏ.

Объединене болкхоша кхоачанде дезаш хьалхаяка латта декхараш докхийн бекетохкамен да.

1973 шера халкъбоахама план ханал хьалха кхоачашъера промышленносца, гӏишлошъеча, транспорта болхлоша Ерригсоюзни социалистически яьх йоаркъа-яра» хьажъехьара КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК соиама жоп а луш, ницца Къахьегама Шеча Байракха орден лелаева Полошки мехкадьтта чакхдоахкара завода хьалха латтача технологаша, Ленина орден лелаева Новокуйбышевски мехкадьтта «акхдоахкача комбинота коллективо дӏайоладо инициатива чоагӏа могаяь тӏа а яйца оаха 1973 шера тӏаяц уьш тайпара социалистически декхараш:

продукцена реализаци яра шера план 29-на декабре кхоачашъе;

1972 шера арахийначул 2,5 процент дуккагӏа промышленни продукци арахеца. Тӏа мел кхета продукци къхьегама овсарле лаккъярах тӏахчетийта;

технологически процессашца интенсификаци яра чотах, дӏаяо а производствон къхьегами эргабаьккха тоаббаьх, шекински экспериментан производственна юкъехьарах болклоб ха кӏезнгарга йоаярах къхьегама овсарле планагӏа лаьхьӏачул цӏьа процент, лаккъе;

боахама чурча резервеех базза пайда йибзарах, кхомбара режим чоагӏьарбах планагӏа лаьрхӏачул совгӏа цхьа миллион сом паччаьлхьенна пайда бе;

планаца совгӏа итташ эзараш тоннаш мехдаьлта сийрда продукци арахеца, цу дӏаъьс лаккхаонтанова автобензинашна дизельна довгорн (ахкинаьр), машинцльта, фенол, ацетон, синтетически этилова спирт долиэтилен;

планагӏа лаьрхӏачул 0,5 процент кӏезнгагӏа доагор доаде.

Объединене болкхоша кхоачанде дезаш хьалхаяка латта декхараш докхийн бекетохкамен да.

1973 шера халкъбоахама план ханал хьалха кхоачашъера промышленносца, гӏишлошъеча, транспорта болхлоша Ерригсоюзни социалистически яьх йоаркъа-яра» хьажъехьара КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК соиама жоп а луш, ницца Къахьегама Шеча Байракха орден лелаева Полошки мехкадьтта чакхдоахкара завода хьалха латтача технологаша, Ленина орден лелаева Новокуйбышевски мехкадьтта «акхдоахкача комбинота коллективо дӏайоладо инициатива чоагӏа могаяь тӏа а яйца оаха 1973 шера тӏаяц уьш тайпара социалистически декхараш:

продукцена реализаци яра шера план 29-на декабре кхоачашъе;

1972 шера арахийначул 2,5 процент дуккагӏа промышленни продукци арахеца. Тӏа мел кхета продукци къхьегама овсарле лаккъярах тӏахчетийта;

технологически процессашца интенсификаци яра чотах, дӏаяо а производствон къхьегами эргабаьккха тоаббаьх, шекински экспериментан производственна юкъехьарах болклоб ха кӏезнгарга йоаярах къхьегама овсарле планагӏа лаьрхӏачул цӏьа процент, лаккъе;

боахама чурча резервеех базза пайда йибзарах, кхомбара режим чоагӏьарбах планагӏа лаьрхӏачул совгӏа цхьа миллион сом паччаьлхьенна пайда бе;

планаца совгӏа итташ эзараш тоннаш мехдаьлта сийрда продукци арахеца, цу дӏаъьс лаккхаонтанова автобензинашна дизельна довгорн (ахкинаьр), машинцльта, фенол, ацетон, синтетически этилова спирт долиэтилен;

планагӏа лаьрхӏачул 0,5 процент кӏезнгагӏа доагор доаде.

электроэнерги — 1 процент;

нормагӏа лаьрхӏачул цхо процент кӏезнгагӏа мехдаьлта безда-ме мехдаьлта продукташ йоае;

производствона юкъе эшионализаторски предложенеши изобретенеши яхьарх шера 2 мильон сом пайда бе;

хӏара предприяте арахеца кхъьхьаьгаш йоаярах къхьегама овсарле планагӏа лаьрхӏачул цхьа процент, лаккъе;

боахама чурча резервеех базза пайда йибзарах, кхомбара режим чоагӏьарбах планагӏа лаьрхӏачул совгӏа цхьа миллион сом паччаьлхьенна пайда бе;

планаца совгӏа итташ эзараш тоннаш мехдаьлта сийрда продукци арахеца, цу дӏаъьс лаккхаонтанова автобензинашна дизельна довгорн (ахкинаьр), машинцльта, фенол, ацетон, синтетически этилова спирт долиэтилен;

кара а ерзаьь керда продукци арахеца йолае—кхачан парафинни гептера чоагӏа шелаьл эттача малера йора па ду дизельна довгорн;

керда кадрашца кийч а яь цар квалификацин курсашца лаккъе: болклоб 5500 сага, инженерно-технически болклоб тӏулаьхерча цальеи — 600 сага;

дӏаъо юрта боахам дегӏабоалабара шоаш шефал деча молхозаштон совхозашгтеи цахьдаш новъостеи дӏе. Тахха а текка турбаш, центробежни насосаш, кхыйола техникен материалаш царна яа йоаттае. 1973 шера йиъьаягӏа кварале паччаьлхьенен хортбоахама опытни станце промышленно-шурий комплекс хьаьь а яькка эксплуатаце дӏаяа;

мехкадьтта чакхдоахкачеи мехкадьтахимически процессашта реконструкци яра цахьдаш болхаш чакхдаха;

эксплуатаце дӏаяа: А. Шерипова цӏерагӏа мехкадьтта чакхдоахкача заводера карбамашна дерапарфинашце установка цхьаягӏча кварталера, В. И. Ленина цӏерагӏа мехкадьтта чакхдоахкача заводера кхочаш парафини арахеца йолаш—кхачан парафини арахеца объектай комплекс 1973 шера IV кварталера, 1973 шера IV кварталаь СССР 50 шу дизнера цӏерагӏа химкомбинатера полиэтилен арахеца производство шер а еш цар моннаьсте лакхъе;

дӏахо хӏинен фен бассейнаш цӏенъера хьалъа, а яькка экспуатаце дӏаяа: 1973 шера IV квартале Ленина цӏерагӏа заводера хиъа Ӏалашо юоборин монышность (блок № 1). Аминомоа цӏерагӏа заводера хиъа Ӏалашо юоборин блокаш, А. Шерипова цӏерагӏа заводера блокаш 1973 шера IV квартале;

эксплуатаце дӏаяа: Шалурда 13500 кавдратни метраш чухьяьа доаяа наха чубаха цӏенош.

Хьалъе йолаерьш мехкадьтта чакхдоахкарашта лаьрхӏа йола профилактарий.

Йийсаягӏа пятилетка доаркӏамегӏча кхоалагӏча шера заданин толамца кхоачашъера бригадий, семенай участкай, цехий коллективаша юкъе шера социалистически яьь а йоаркъяь арахеца продукци дуккагӏа, дикагӏа, дацерга хулийтайла ядача девзаяь къьъеча.

«Куйбышевнефтехимза в о д ы» объединене предприятена тхоаш социалистически яьъе тӏехьхар рацца хиннй тӏаяц оаяа.

«Грознефтехимзаводы» объединене предприятей профсоюзнобоахама активе дийца · а дийца тӏаийдаь социалистически декхараш.

ФОТОИНФОРМАЦИ

Къахьегама хьинар чӀоагӀта айдаьи шерра социалистически яхь йоаржанаш дайдоаленаш В. И. Ленина цӀерагӀа «Шкода» ц1ера чехословацкаи комбината коллектив тӀа йилъеначул пятилетка (1971—1975) кхоалагӀча шера бекхтокхаме задачеи ацоачашъе.

СУРТА ТӀА: «Шкода» цхьан сборочни цехе. ХӀинз ЧССР цу йоаккхача машинашъеча предприятте вай мелкха лоаттаяо шиъ экспортни продукцех 57 процент гаргта.

ЧТК—ТАСС сурт.

Юкъьяьнца царех хӀарнне шиъша кхоккха станок лелайора, цул тӀегьаьгӀа биъ-биъ лелае баьларр. Иштта хӀинз Ленинградерчоь обдастерчех 300 хьар совгӀча болхлочо дакъа лоацача, «Пятилетка ханалгара» — дуь шерда?» яхьи доаяг а долаш баьжъача болама инициатор хилар Социалистически Къахьегама Туоплал, КПСС ЦК член Евгений Иванович Лебедев коротг датгача Кировски заводе шлифовщинни бригалах. Дукхача станокаш тӀа болх бе болабаро Ӏалашдаьд хьалхаяка хиненаш мисеел марта болхлой а боацаш биъзача шиъ сменагӀа бу ма ду оборудованена бе болх хулгга. ОТК-гара гӀолла йоацаш продукци дӀатеба бокъо яькъкаӀ царех пхеяе.

ЙийсаягӀча пятилетка шиъ шера дӀабода къахьегама диика — 700 сага-денаа совгӀа — кӀезнгбеча вӀашгӀехьдьакхад Е. И. Лебедева сценаца «Хьалха ца торо хулийт «Кировец» яха 14 трактор яхьи тӀа а арахеца. Уьш цера хьалхарча денношке а дена нийса дӀаболабоб болча болх. Кхы тӀа а дозеваш лехай, оборудования яхьи а пайдаьнгӀча тайпара нийсъеш дӀаоттаеларг, заготовкаш механизированни тьяьсне дӀателарг, къахьегам вӀашгӀехьбакхара гӀулаьх эргадьакхха тоаделарг дуьйаш бола керда комплексни план отгаяьа. ШолгӀа керда лелхараашка пилифовщикаша дьяхкхайдаьа, шозех хӀарнена пхе стаюка тӀа болх бе могарадоаца, дӀадаьхна шераца нийсбича 25 процент дуьсгӀа шоаш болх бергболга, деталаш тӀехкика кийгьергйолга, шера задани октябрь цхьатоаптаье кхоачашъергйолга.

Цхьяьнга средствинн къахьегами дӀаъо кхобар я станокий паркех пайда дикагӀа яьар а духьа сроначуьа станокаша ремонт е па езаш болх бен йоаккха за шиъ шерда кӀезнгагӀа йоацаш вӀашгӀехьлаьрхӀаӀ.

СУРТА ТӀА: кӀаначуьа болхлоша Конев Викторцен (авздьеьа) Коробов Валерецен ва Е. И. Лебедев.

С. СМОЛЬСКЕ сурт.

ТАСС фотохроника.

ХАННАХЬА ТОХАБЕННАБ

Дег1 тӀара кхоабблаь тӀаййаьа Гудермеса района «КӀанкъа» колхоза механизаторша «1973 шера ялати кхыйола лаьттанара йоала продукташ дуккагӀа яьар а кийчъер а дуьйа орта боалама болклой Ерригсоюзни социалистически яьь йоаржаяраь» бола КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК соцам. ХӀана сихбина хортбоахама техникана ремонт еш ба укъаза. Мишта лел из гӀулаьх «Кавказ» колхозе?

Тайп-тайпара маркех йола 40 трактор, 7 семлка, 13 культиватор, кхыйола а техника а колхоза механизаторий дооалаьа. ГрафикагӀа 20 февраль тӀакхочаш из тоаяь кийча хиза еаш я.

«Кавказ» колхоза механизатораи техника кийчъера лерттӀа йоаьлхон терйой яра республикэ кӀаначуьа боахамаш тоха безарех ба. 1973 шера кхаинарча балхашца шиъ хлашхьен тёхгиеи техника кийчъера шоай районе болабаьб. коллективаша цхьана республика массабоча механизаторашца кхайкарап лаьа цар.

23 январь тӀакхочаш тоае еаш хиннар 6 трактор мара йоацача 12 трактор тоаяь колхозе. 6 трактора текущин 4 трактора капитальни ремонт яь йоаккхаргйе мехкадьта бетта хьалхарча декадае. Иштта хьогтехьа а дика тоаяь 4 автомашина. Тоадаь кийча да маханн, бӀастан баллашна эна кхыйола юртбоахама техника.

— Нагахьа санна кийча оатталаш йоацаш сагота хьунда дийлделарг, дерриге ремонтни балхаш дала деаза доаккаш хургдар тхо,— йоаь колхоза керттерча инженера декхараш кхоачашъеча Гичикаев Ӏазавна. — Уж иш хлаш ларӀа йиш ма-йиъ. Цкъа болх бен оатталаш йохаметтаотте Ӏемаб тха слесараш, механизатораш. ХӀаьта цун кхочучам па бича а далаш тхо.

Механизаторий балхашца бе-зам сомбаккхара дерттӀа доакхо ю укъаза. Масала, техника тоаяь боаххача наха цар бахьа балхаш-хьежжа алаяь ӀотӀатох, ахьяь цомеци тел. Цу тӀулаьхо дикагӀа, цӀенагӀа болх бабт пахата.

Механизаторий балха гоазал лаккъара а йоагӀаш бола терко ю колхозе. Биъ бетта йола механизаторий курсаш я болх беш. Цига гоазал лаккъеш ва 26 механизатор. Цар гоаьа керттераши кхыйола хортбоахама техникен. Механизаторашта хьехаш ва йоккха опыт йола колхоза керттерча инженера декхараш кхоачашъеча Гичикаев Ӏазавн. Цул совгӀа Наурски района Калиновскера механизаторий училище. ваххйтаь 15 сар.

Х. БАЛАЕВ.

БІАЬСТАН КИЙЧО ЕШ

Тха совхоз керттерча дахьже сом бабиадазаран кхедеш я. Уьш шера бІаьстен 250 гектара тӀа сохозе дІаъоврга «Драгоценность-34», «Кубинский штамповый-220» «Волгоградский скоростелый-323», «Актупинский», «Новинка среднеспрозрев» яхача сортех йола помидораш.

Цар фу дерриге а цхьоаглаӀча класса кондици йолаш да. ХӀаьта эшачул 30 процент дукгагӀа а да.

112 гектара тӀа дІаъовргьа совхозе «Ранний-1», «Ожидк» сортех йола кабуш, хӀаьта «Южанка» яхача сортех яр 80 гектара тӀа. ДІадахача шера Сунженски района «Аесиновский» совхозе дика хьийлар из.

Кабуш дукгагӀа дакъе парникашка яхьяьча рассадаца дІаъоврга. Удобреншца лаьтта хьаьнда, рамаш тоаяь кабуша ги дІаде кийча и парникаи.

Рассада кхераа парникаш кийчъеш, ги дІадувча боарамга дІаккхочадеш къаьстта дика къьхьег Солнышкина Антонинас кулгалдеча бригада боккхоша.

Цул совгӀа совхозе дІаъоврга нарсаш, кабачаш, бакІажанаш, морковкаш, кхыдола бІьнадаь-раш. Цу ерригача культурай ги эшачул совгӀа ІалаЧ а дьа, дерриге дІадувча боарама цхьоаглаӀча классера дІаккхочадеш.

Ф. ВОЛКОВ,
Грозненски района «Родина» совхоза керттера агроном.

«ІАЬРЖА ДОШУ» —ДУКХАГІА

1973 шера халкъбоахама план ханал хьалха кхоачашъера промышленносца, гӀишлошъеча, транспорта болхлоша Ерригсоюзни социалистически яьь йоаржаяраь» КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК соцам дог ранза хиннйта тӀа а йийца ложкхий социалистически декхараш тӀайдиларш уьш шера «Горснефть» НГДУ мехкадьттахоша. Уж толамца яьсташдара яьь оДьяча дар дика кхъьхьаьгама толамаш дойх. Мехкадьттен газа яккхара январь беттан план графикаш хьалха кхоачашъеш хьаьбаьгӀа уж. ХӀинзаька планагӀа лаьрхӀачул совгӀа цер дьякхкад 2 ааар совгӀа тоне «Іаьржа дошуь», цхьа миллион кубически метр газ.

Мехкадьттен газа йоахача районни шиъненера — технологически службаташ (РИТС) яьржача социалистически яьъе хьалха латт уьх шера Даниелев Евгений Митрофанович кулгалдеча шоалаш-гӀча РИТС-а коллектив. Планал совгӀа доаккхача мехкадьттахаи газаи дукгагӀдола дакъа цо дьякха да.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

ДИНЗА ДИСАР ГУШ ДА

Кхъьхегама а политически а хьинар айденна кхъьхйтар пятилетка цхьоаглаӀча шера «Сунжанефть» НГДУ мехкадьтта доахараша. Масседолча технико - экономически хьокхамаш шера план толамца кхоачаш а ю дика дІадолалаьа цар пятилетка доархІамегӀа дола кхоалагӀа шу. Мехкадьттен газа яккхара январь беттан план толамца кхоачашъеш хьаьбаьгӀа уж.

Продукцена реализаци яра дІадехача шера план 100,7 процент кхоачаш а еш, планагӀа лаьрхӀачул совгӀа реализаци йир 126 аааар сома маьаа продукцена. Мехкадьтта дакъаяра шера планан а тӀехьхочашъеш а еш, планал совгӀа дайхкар 6268 тонн «Іаьржа дошуь» Кхъьхегама овсарле лаьккъера задания цхьа процент тӀехьхочашъийр.

Цу цхьан шера кхоаь электроэнерги 1678 аааар киловатт - сахьат да. Планал совгӀа продукцена реализаци яраь, хьадоамкхача мехкадьттагеи газагеи ДІабода мах лохбараш, лаккъе ма аллара дуьйа электроэнерги кхоярах пяччаьлхьенна планал совгӀа кхоадеш 156 аааар сом.

Кхъьстта дика къа а хьегаш башка - дика толаманш доахаш хилларца белгалъяьнна я Замаикулера комунист П. В. Еремеев керте латтача скважинашта канитальни ремонт а еш, планал совгӀа дайхкар 6268 тонн «Іаьржа дошуь» Кхъьхегама овсарле лаьккъера задания цхьа процент тӀехьхочашъийр.

Цига 1971 шера дьякхкахул 48 процент совгӀа дукхагӀа дьякхкар мехкадьтта, хӀинза газ 96 процент совгӀа дукхагӀа яьккхар. Шера планагӀа лаьрхӀачул совгӀа цо дьякхкар 1503 тонн мехкадьтта да.

Тха управленне массане а чӀоагӀа лоарлӀаяь сийлеяи ва мехкадьттен газа йоаха оператор Кудзаев Мухтар Бембулатович, цун смена массаза а социалистически яьъе хьалха дагаяь а цига.

Мехкадьтта доаккаяй толамаш дикагӀа хилийтара доккха новъосташ ду цар бокъонна болча гӀончаша коммунист А. И. Войтов керте латтача скважинашта канитальни ремонт еча цеха болхлоша. Шера планагӀа 34 скважина капитальни ремонт е езача цар ремонт йир 38 скважина. Шоай новъосташа хьокхам а телаш кхъьхьаьгаш ба цу цехе бурувдеттарашн Ильин Виктор Федорович, Камзанистов Алексей Петрович, Карагачев Иван Петрович, Мельдяков Израиль, выжомонтажникаш Вьролов Алексей, Деревянко Владимир, Кочин Василий, кхыбараш.

Цар скважинашта ханнахьеи дикеи капитальни ремонт ярах тха управленне хьадоакхха мехкадьта 110 аааар тонн тӀахийтар.

Из цех тха управленне чӀоагӀа бокхха лоарлӀаяь болаш я, хӀана аьлча бурувдеттарааа бурув тоха Цисте а яькка мехкадьтта кӀеи тохаш хьалуш цхьаккха скважина яц, «Іаьржа дошуь» дукхагӀа хилийтар дукхкхача дьякхкача

ДЕШАРХОЙ ТУРПАЛАШКАРА ІОМАЛУ

5 ноябрь соьгІа хьа 9 г. Магіалбика № 4 йолуш школе-интернате граждански тІема турпалхой деиларча тІулакхашна дешархой хьалхехбу. Советски Іаьпал ламина 50 шу дизар хьагІакхолларалла лийча хьалха хьо, баьлан долаш шолй низи сеи ца кхолеш лета а дуьхьал льатта а болча, даим халкъа дегашка бахарболча, деногІашшен илленшен бувшача пайха вахар гомадерга. Уж ёа граждански тІема турпалхой Чапаев, Блюхер, Тухачевский, Щорс, Лазо, Кочубей, кхы дуьхабараш.

Лаха долалор ну турпалхой дола книжкаш, статьяш. Цхьа бутт баьлча хІара классе хьалхар граждански тІема турпалхошна пайха вахар гомадерга. Уж ёа граждански тІема турпалхой Чапаев, Блюхер, Тухачевский, Щорс, Лазо, Кочубей, кхы дуьхабараш.

Школь библиотекехь «Чапаев» фильмашка, Фурманова «Чапаев» книжка, Фурманова «Чапаев» книжка, Фурманова «Чапаев» книжка, Фурманова «Чапаев» книжка.

Школьни библиотекехь «Котлован эстафета» яьха читательски конференции бир. Цига боьшша дийлар граждански тІема, космоса, къахьегама турпалех. Классашка дийшар уьхь тайпара книжкаш: «Пионераш лела дуьнараш», Фурманова «Чапаев», Гаранина «Василий Блюхер». Будение «Хьабенна никъ». Из берига болх чакхбаьккхачул тІехьаІа, хьаший а бийца школьни юкъара мероприятии хилар «Граждански тІема турпал В. И. Чапаев» яьха темах. Школа дуьккха дешархоша дийлар Чапаев вахарах, деналах, цун доттагІашта дага довзІачух. Цул тІехьаІа беррига дешархой зале болх «Чапаев» яьха фильмага хьажа. Чапаевах дола керла хІамаш дайзач, кхы а бокхахаІча безамша хьажа жог довзІа. дуьккха хана деиз дезаденача фильмага.

Уьх карарча хана из пайдаэрна болх дІаха хІоп ба № 4 йолуш школа-интерната дешархой. Цар дика камаьхалъашний цу гІулакха.

А. Д. АЛИРОЕВ,
Магіалбика горою инспектор.

ГРИПП—КХЕРАМЕ ЛАЗАР

ЛОРА ХЬЕХАМАШ

Дуккхача нана грипп хиларга хьожаш зем баьккхача гучадьнад из лазар доцаргахь цамогаш бола пах болга. Грипп чекха заржаш хилара баьлнех цаІ да дуккха цамогаш хила болабеннача юхьье из нахах сиха кхеташ хилар. Хьаьта могаш волча сага сагагарга хІотташ болча нахага доал из.

Грипп вирус гуллу саго садоахача «органашка. Кхайканчеи Іершинг даьлчеи сага багара а мерий чура а шодан юкъ. Тіакхеа гриппах цамогаш нана саг чуъволча цІаІа нийсеннача могаш волча саго садьккхача, но чудуача феца цун организмана чуйолх гриппа микробаш. Нагахьа санна сага организм парна духьал оттальгийоацан хилча саг цамогаш хуъ, цунах хьажа керда гриппоаш нийсеннача цІаІ.

Этгара чІоагІаІга грипп дозІаш. Цхьаккха брак йоьшан продукташ кийчъеш ва Грозненски «Автоспецоборудование» яьха опытно-экспериментални завода литейни цеха термист Хамзатов Юсуп Хамзатович, Цудухьа ОТК болхлой тІаьхьожам боьшан дІаеш цун продукци. Юкъера лаьрхІача хІара сменагІа нормаш 150—160 процент кхоачаешъо по.

Из ва профсоюза цехкомэ председатель, дружинник. Уж декхарш а цо дизза кхоачашдеу. Иштта къахьегарах духха сийлен грамоташ тийнаб цунна.

СУРТА ТІА: болх беш ва термист Ю. Хамзатов.

И. ПЛИЕВА сурт.

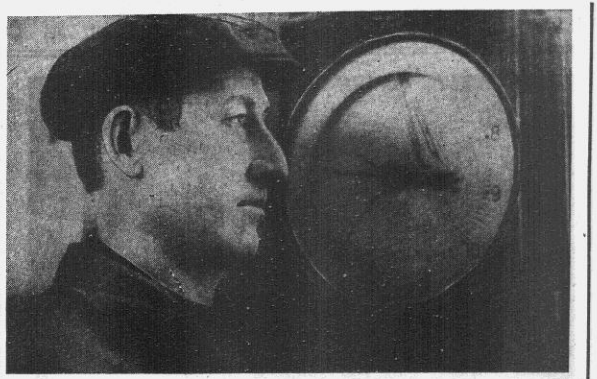

КЕРДА АВТОБУСАШ КХАЬЧАЙ

ХІара шера дукхагІа хуа Грозненера маршруташка іІолла дІаваха хьуьна пассажирш. Цар хьантаи кхоачашдеш я Аушев Султан керте латта цІьюлалІа пассажирски автотранспортни предприяти. Соозза дукха керда пассажирски автобусаш ссаьлар цу бомбане. Цу гІулакхо дикка тоаІар дІа-ваха лела-ча дукха пассажирах хилийла.

ДІабака яздеъ бутт бовча дешоша цига кхаьчар яьх керда комфортабельни автобус. ХІара автобусуца цкъавуггча хана 180 пассажиро дІа-ваха тига йиш я. Уж автобусаш селхан 31 январе дозаьлар Грозненера йиьлаІга, ворхІлагІча, ворхІлагІча маршруташ. Цар тІа болх бе хьожабар автотранспортна предприятера дикагІбола водителаш.

М. ЗАХАРОВ.

КУРСАШ ЯХА БАЬЛАР

БІаьш специалисташ кийбу Грозненски автомотоклубуа хІара шера. Царна юкъе бе тайп-тайпара установкай механизмаш, шоллагІчеи кхоачашдеш классай шоферан, кхийола професеен йола катгй наж.

Уьх деношка автомотоклубуа курсаш яха удостоверенеи хьаьйлар 150 сахь.

А. КУРБАНОВ,
автомотоклуба производственни дешара мастер.

Редактора заместитель
М. М. ХАМХОЕВ.

НФО ЦК-аи РЮВ ВРП-аи кхайкарал

ХАНОЙ, 29 январь. (ТАСС). Къулбехьен Вьетнама Республика Къмаи кортамукъалеи фронта ЦК-аи Хамна йолуш революционни правительствон Вьетнаме тІом сомабарен машар юхаоттабарен хьакъехьарга соглашенена кулгаш яздарца дувзаденна кепатеха арадьккхад халкъага ду кхайкар. Цу тІа белгалдоаккх. Машар оттабар вьетнамски халкъа а тІаьъа иштта кортамукъаленган пергІатонинен тІехьалаттача халкъий а котало а.

«Хіинзара вай декхар — дерриг халкъ ма моттга кхоатадар, хозадамболлаш вьетнамски Іоагітеп доаттабар, боьшша йола кортамукъалеи суверенитети хилийтар, демократически пергІатоношш чакхъхьар, вахара хьалаш тоадар. машаре, шиі доламера, демократически, толлуш йола Къулбехьен Вьетнам хьалъяр, дахье машара нахъкана вьашагІтохарга дахар», — йоаьх кхайкара тІа.

НФО-ен РЮВ ВРП-аи массена хозаш дІакхайкаду, кулгаш яздь соглашени шоаш йиззаш кхоачашъергхилар а цун еррига положенеш йиззаш кхоачашъергхилар а доаттаболлаш хьадеархарлар а.

НФО-ен РЮВ ВРП-аси дІакхайкаду, нагахьа санна шоай дай-мехкахоЙ хІинз шоай къмаи машара, лоІама, демократена, барт хилара тІехьалатта, пара массенера а, дІакхача хІинз цар лелалаьр теркал ца деш, цхьана гІулакхам деладе шоаш кийча хилар.

«Сайгонски администраце. — белгалдоаккх кхайкара тІа, — белгалдоаккх хьашташ доллача хІамаш делагІа ловрхІергхилара. Къулбехьен Вьетнама халкъага шиі политически строй пергІатта белгалъе йиш дургІолаш сихгІа боьшша пергІацеи демократически массане юкъара хоржамаш делга массе тайпарча нахах латтача халкъо йІздеараштта жоп даларга догдоахни я Къулбехьен Вьетнама Хинна йола революционни правительство».

Вьетнамски халкъо лоаттабьча къоьсаме лег тІара хьалаларахи юкъъхьаьста дарахи НФО-ен РЮВ ВРП-аси дег тІара баржа оал доттагІай долча мехкий правительстванга, дуьнен халкъашта юкъера организацеитта, лаьттан тІара машара нийсйон еза йолаш мел баршта.

«Машар тІоагІбера, вьетнамски халкъ керттера къмаи боьшша а шиі муъхъагІа дахара йола къулбехьенвьетнамски халкъа боьшо а чакхъяккхара гІулакха дуьнен халкъашта юкъера солидарность хилийта а хьалаиларга а тІоагІа доагдоахан да тхо», — йоаьх кхайкара тІа.

НФО-ся РЮВ ВРП-аси белгалдоаккх, «Къулбехьен Вьетнама экарон халкъон къмаи машара, лоІама, демократе, цхьа барт хилара байракх массаза а лаккъа эйъ лелае дуъ бухий шоаш керддача котаалмашка, дІахьадхашкъа аха тІоагІа даьрхІам хилар».

ПТВ ЦК-аи ДРВ ПРАВИТЕЛЬСТВАИ КХАЙКАРАЛ

ХАНОЙ, 29 январь. (ТАСС). Вьетнаме тІом сомабарен машар юхаоттабарен хьакъехьарга соглашенена кулгаш яздарца дувзаденна ПТВ ЦК-аи ДРВ правительствоан кхайкарал даьл йьккхача котаалоша вьетнамски халкъ даьккъала дуьнаш.

Вьетнамски халкъа котало, йоаьх кхайкарал тІа, — из социализма, къмаи лоІама, демократе, машара низий, лаьттан тІара пергІатон вийсен еза йолаш мел барий котало я.

Документа тІа дег тІара лаьккъала дуьи НФО-я РЮВ ВРП-ен байракха кІал ахотабенначул дай-мехкахоштех Къулбехьен Вьетнам бІухоштех карагІайнна гурлап тІулакхаш. Кхайкарал тІа белгалдоаккх РЮВ ВРП мехка къулбехьене боьшонца йола халкъа анкал хилар.

ПТВ ЦК-аи ДРВ правительствоан дег тІара даьккъала юьц хьозамеи къхьегамен фронтанка дай-мехкахоштеи Къулбехьен Вьетнама бІухоштеи яьха котало-наш.

«Дега дикахетар хиннача котолон уж деноюка кхы а тІоагІа дег тІара кьоабалдеш дагалоатталу ший дерриг вахар дьлеи кортамукъалеи, пергІатон гІулакхан дунен халкъий революционни гІулакхан дІаделенна сийлеш дуьхьаьрсиш хиннача президента Хо Ши Мина, вьетнамски революце хьехархочоа карагІдийнна сайлахь-доккхий гІулакхаш».

Кхайкарал тІа белгалдоакх:

Сомалийски столицана Могадишона юкъе Индийски океана йъстера рауьа йоьшиш хьалътоталъяй бе тоІабаь кхера а болаш волча зІамигача сага бронзован фигура. Цу памятнико, пергІато бахьна долаш доаттабьча къовсама символо хьаьхоьч кхыча механшкарга гІаьрахошта дуьхьа-баьна турпалха къоьсама — 1949 сомалийски халкъо доаттабьча пергІатонца къмаи машара, лоІама, демократе, цхьа барт хилара байракх массаза а лаккъа эйъ лелае дуъ бухий шоаш керддача котаалмашка, дІахьадхашкъа аха тІоагІа даьрхІам хилар».

«США агрессена дуьхьала, къам кІалхардаккхар дуьхьа яьха дуьхьалеи сийлахь-йоккха котало — из я доллача хІамаш тІехь коталомаш йоьхуча маркизма-ленинизма, шоай доламе хиларен майрамен уйла дег уу йоссаьна, еррига партІ, дерриг экхар, дерриг халкъ чакхбаллалина къоьсам доаттабара, йиззаш котало яккхара, патриотизм боьшонца йолча интернационализмаша аййха цхьана тар а еш, кхоатадьча вай партІе нийсеи творчески чакхбаьхача политически тІемен наьъка котало.

«Из — беррига мехка Къмаьседен Вьетнамах революце тІоагІа кор гІоротлора яьха, вахара низзеи йиззаш йолча социалистически строи котало».

«Тха халкъо яьккха из котало, — йоаьх кхайкарал тІа, — иштта социалистически мехашеи дерригача революционни низашеи цІечача дег тІара хьаллацаракн доккха хьоаьстат харалш хьхинна да да. Тха халкъо дег тІара баркал оал машарап нийсхонеи тІехьалаттача вежарашца долча мехкашта, дуъеи халкъашта юкъера болхлой клаоса, дерригача халкъашта, цу даькъе США прогрессивни наха а».

Кхайкарал тІа дІаха йоах: «Кулгаш яздь соглашени тха халкъа керттера къмаи боьшонаш, къулбехьара тха дай-мехкахой шоай муъхъа хилара дола юхаякха йиш йоаьа бокъо Іаллашеи йола политически законнин ларда я. Из котало тха халкъ дІаьхо дІаьхьалхашкахьа, керда коталомаи яхарга, беррига мехка къмаи - демократически революци чакхъяккхарга дахара йола лаьр я».

«ДРВ правительства массанена хозьш дІакхоачаду, соглашене еррига положенеи ше цІеихашгтан йиззаи кхоачашъергхилар, цунна кІал шоай кулгаш яязьаьча ерригача оагІоначкара хьалеи из соглашени лоархІалгеи йиззаш кхоачашъелгеи», — белгалдоаккх кхайкарал тІа.

«Вьетнам бІарчча цаІ я. Вьетнамски халкъ бІарчча цаІ да. Дьлъе вІашагІтохар — из да шиъна а эоперча тха халкъа даим дагалаттар», — йоах документа тІа.

«Тха халкъ теш, тІоагІа машар лоаттабари лоІам, демократи чакхъяккхари духха тха къмо лоаттабеча кхоосамеи, шинна дьхьера моок юкаттабеча а санна, социалистически мехкашеи дерригача прогрессивни адамашеи дІахо а тхо дег тІара хьаллоеларгдолгіахь тхона доккха новкъостаа дерглолгіахь», — хьакхайкаду ПТВ ЦК-аи ДРВ правительствоан.

«Тха правительствоан тха халкъан дег тІара лов Америка ВІашагІкхийтта Штатаи а йолаш долча дерригача мехкашца, кхычера тийша тІама доапаш хилар, суверенитет, цхьатарра боьшонаш лархІамен вІашо йоІле хургІолучеи ларда тІа, доттагІала гІулакхаш деладе», — белгалдоаккх ПТВ ЦК-аи ДРВ правительствоан.

Ю. ЮСУПОВ.

ДИКА САЛОІ

Каникулашка сакъердаме салоІ Нохч-ГІалгІай паччахьалкхен университета студенташа Черсий Балихарой республика Эльбруса кІаь уллача «Домбай» іІхача альпинизмон лагере, Москве юхерча Крупская цІерагІа пединститута базе, кхыйолча моттигашка. Салоіан бола дукхагІбараш мах боацаш путтехьан енна баххаб. Нарда ба дика дёшаш ше-месттер чакхъяккхарган, университета общественни вахаде даьлча лаьрхІамен, кхыллера дика гІулакхаш карагІдийнарш.

Ленинграде экскурсеех яха я 4-ча курсе историкий группа. Уж хургба исторически революционни тІема моттигашка, музеишка.

Ш. БАТАРБЕКОВ.

НИЗБАРИЙ ЯХЬАШ

Вай городе чакхъяьннай «Трудовые резервы» яхача спортивни общества Центральни Совета шиі лоІамах кІалтоорагІ латтара Ергригошкин яхьаш. Цу яхьашка декъа лоацаш дукххача союзни республикашкара 100 совгІа спортсмен вар.

РСФСР хержача командина юкъе бар вай мехкахой — А. Бисултанов, Р. Бадалов, С. Багаев, Р. Абуев. Дика аьттув бальар А. Бисултанова. Цо шийна кІалтохаргах мел летарш шиі а бан дахьаьккха моттиг яьккхар. Хьаьта Р. Бадалова — цоллагІбар.

Яхьашка хьаьхара моттиги «Трудовые резервы» яхача спортивни общества Ергригошни чемпионий цІерашш яьхар С. Корнилева (РСФСР), В. Плиева (РСФСР), П. Тершилова (Молдавиа), Р. Енштьяна (Армения), В. Имерлишвили (Грузи), І. Ломидзе (Грузи), О. Латкова (РСФСР), А. Бисултанова (РСФСР), А. Белодворцева (РСФСР). Уж берригаш юкъеба-хаб «Трудовые резервы» яхача спортивни общества Центральни Совета держава командина.

М. САЛМАНОВ.

ПАЙДАНЕ СЕМИНАР

Селхани самарадийнахьи Грозне республика Министрай Советерча физически культурая спортен комитета физкультура комитетий, ДСО «Урожай» председателий квалификаци лаккъара семинар хилар.

Гулбенначарна лекцеш йийнар физкультурая спортен комитета инструкторашен Нохч - ГІалгІай пачччахьалкхен университета преподавательаш.

В. ВАСЮК,
физически культурая спортен комитета инструктор.

КЕРДА КНИЖКА

Уьх деношка Нохч-ГІалгІай книжкай издательства кепа а теха эрсий меттала Нохч-ГІалгІай метта, историе, литература іиламтохкама институто ардаьккхад Нохч-ГІалгІайчен историех дола «Известия» яха статьайн материалийн сборник.

Цу тІа М. Ф. Аушева «Тийркаца далача халкъий ІІ-га сьеди Нохч-ГІалгІайчен къьхьегамхой интернационални цхьоаго а дотгІаІал а чІоагІдара тІехьара къовсамн», С. Котикова «ГІалгІайче Россеи дІакхетара деших» яха а кхыйола а статьаш.

Нохч-ГІалгІайчен истори дола хьаштлолчар бокхахча безамца дешаргда из книжкеа.

Ю. ЮСУПОВ.

Доазол дехьара

Газет ярадувл шиънарен, орем, шоаттен деношка

ТЕЛЕВИДЕНИ

1 февраль
I ПРОГРАММА

16.15 — Передачай программа. 16.20 — «Полимераш хьаькхар». (Химех болеи пешара передача). 16.45 — «Орсей моттг». 17.30 — Дешархошта. Къонабай маршруттех. 18.00 — Кеседарашт. 18.10 — Миллионний ленински университенга. «Пушкина къамел долча советски халкъа идеологе а лоархІама а ІхьоагІо». 18.40 — Сарахаев творческеи-вацара деваи кхетамаш кхедара тема (иохий меттала). 19.00 — «Социалистическа дуне». 19.40 — «Памятш яха доаш, мехтальо - публицистически фильм. 21.00 — «ХХ». Информационни программа. 21.35 — «Чайковский. «Евгений Онегин». Операнаша сценаш. 22.35 — Спортанаш дерзаш. 23.15 — Кеседа. дарашт. Передачай программа.

II ПРОГРАММА

19.15 — «Дика керттера дар дІа» (гІалгІай меттала). 19.35 — Нохч-ГІалгІай чу гІолла. Информационни программа (иохий, гІалгІай меттала). 19.55 — Шоана. бераш. 20.00 — БІаьстанга дика кейпо. «Гіалгіай меттала». 20.10 — «Пламенни альбом» яха телевизионна фильм.

2 февраль
I ПРОГРАММА

16.15 — Передачай программа. 16.25 — Іилма — хорошамаш. Лаьттанга тІоагІа Іоаьр а из лорвар а. 17.00 — «Обязательно смотреть». Футболаршта йоаь ва, пеларча. 17.30 — Дешархошта. Дека тха илли. 18.00 — Кеседарашт. 18.10 — «Котлован» яха телевизионни альманах. 18.40 — Боссбол а телевидени. СССР Долаьхьара теллта сценарий звездба конкурс. 19.00 — «Ялата кхел» яха телевизионни очерк. 19.30 — Телевизионни спектакль. 21.00 — «ХХ». Информационни программа. 21.35 — Театральни спектакль дІаьо яхача. 22.30 — Боссбол а телевидени. Хоккеех йола СССР чемпионат. Пистельни — кеседашкара, передачай программа.

II ПРОГРАММА

17.35 — Передачай программа. 18.00 — Кинокий гаран. ГІа. Видовски. Алмаз. 18.25 — Документальни фильм. 18.35 — Граждански оборона хьакъехь. 18.45 — Кинокий-ежа. 18.55 — Нохч - ГІалгІай чу гІолла. Информационни программа (урсий, иохий меттал). 19.20 — Хозмаш. реклама. 19.25 — «Фонда тІаьна сьлакхоа» яха телевизионни фильм. 19.40 — Социалистически яьха хьаьхаьстанта боссте сценарий звездба конкурс. 20.10 — Шоана. бераш. 20.20 — Спеттта еаан баршта.

РАДИО

1 февраль

6.30 — «Юьтара вахар» (гІалгІай меттала). 6.45 — Хозмаш. 6.55 — Хаоттам. 7.20 — «Грозненский рабочий». «Комсомольское племя» газетин обзор. 7.28 — «Сердце в пяти обзор. 8.25 — Нохч - ГІалгІай лирически ашарш (гІалгІай меттала). 10.00 — «Школьностях дола дош» яха Ясена очерк (иохий меттала). 10.15 — Шоана. юрта боахама хьаьха латтарашта дола проект (иохий меттала). 10.45 — «Классаги дош» яха беседа (гІалгІай меттала). 18.00 — Кеседа хозмаш (урсий меттала). 18.10 — Кеседа хозмаш (иохий меттала). 18.25 — Ашарш. 18.30 — Кеседа хозмаш (гІалгІай меттала). 18.40 — «Общест, яьн законин яха радиожурнал (иохий меттала).

2 февраль

6.30 — «Юьтара ГІуйре». 6.45 — Хозмаш. 6.55 — Хаоттам. 7.20 — «Грозненский рабочий» газетин обзор. 7.28 — «Ленинан некъаш» яха очерк. 8.00 — Коллективе кхы а хьет. коллективе мехтальо яха а кхетабу (урсий меттала). 10.45 — «Ленинан некъаш» яха муъхъалъни передача (гІалгІай меттала). 14.00 — ІІТИ (урсий меттала). 16.10 — Кеседа хозмаш (урсий, иохий, гІалгІай меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллеи Грозненера моохаш а йолаш, дерзазІо зоІа а деллаш, ша а йолаш, доах а доллаш, 500—1000 метр тамера хІама бІарга а гуш бе-беча оагІоначъара секунде 0—4 метр мух а хьекъаш ха хила а фергана температура республике гІолла 3—11 градус шелла а йолаш. Грозне 0 градус а йолаш хила а тарлу.

Кхоллеи лоллеи моркаш а йолаш, юкъ-юкъе окха а ехъаш, йоаьчу а йолаш, 3 февралъ цхьаьна йолча моттигашка йоачаи а йолаш, доах а доллаш, малхбалехьара секунде 3—7 метр мух хьекъаш ха хилеи фергара температура бийсашка 0—5 градус шелаи деношка 1—4 градус йіоахьаи йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: 364051 г. Грозный-51, Ленина ульна 11 (3-тІа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; бехьтохкама секретара — 3-34-38; партийни хьахарк культуран отделий — 3-61-46; промышленности отдела — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдел писем и бухгалтерии — 3-65-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: 364051, г. Грозный ул. Ленина 11, (3-й этаж) Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря—3-34-38; отделов партийной жизни культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдел писем и бухгалтерии — 3-65-71.

Типография изз-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ05035. Заказ № 793